

UZASADNIENIE

Obie wniesione apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie.

Odnosnie apelacji wniesionej przez **obrońcę oskarżonego** stwierdzić należy, iż wbrew zawartym w niej twierdzeniom, ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, a dotyczące sprawstwa i winy oskarżonego w zakresie zarzucanego mu czynu są prawidłowe, gdyż stanowią wynik, nie budzącej żadnych zastrzeżeń i zgodnej z art. 7 k.p.k., oceny zebranych w sprawie dowodów.

Apelacja nie wykazała w skuteczny sposób, aby rozumowanie Sądu, przy ocenie zgromadzonych w sprawie dowodów było wadliwe, bądź nielogiczne. Zarzuty przedstawione w apelacji mają w istocie charakter polemiczny i opierają się na wybiórczej oraz subiektywnej ocenie zebranych w sprawie dowodów.

Nie można w żaden sposób podzielić twierdzeń skarżącego, iż Sąd Rejonowy dokonał stronnictwej i dowolnej oceny wiarygodności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Stwierdzić natomiast należy, iż Sąd I instancji trafnie rozważył wszystkie dowody, przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.), a w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał, dlaczego jednym dowodom należało dać wiarę, a innym z kolei – waloru takiego odmówić.

Nie można w szczególności podzielić twierdzeń apelacji, iż oskarżony nie miał możliwości w zarzucanym mu okresie płacenia rat alimentacyjnych. Zauważyć wszak należy, iż oskarżony jest osobą w pełni sił, posiada wyuczony zawód kucharza, który jest zawodem dość poszukiwanym na rynku pracy, doświadczenie zawodowe i z całą pewnością był w stanie znaleźć takie zatrudnienie, które pozwalałoby mu wywiązać się z zapłaty zasądzonych alimentów, a nawet podjąć zatrudnienie dodatkowe. Od osoby, która jest obarczona obowiązkiem alimentacyjnym, należy takiej ponadprzeciętnej aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia oczekiwać.

Płacenie w takiej sytuacji przez oskarżonego kwot symbolicznych i w sposób nieregularny, świadczy o złej woli oskarżonego i przemawia za jego negatywnym nastawieniem do obowiązku płacenia alimentów. Zachodzi tu zatem po stronie oskarżonego, wymagana treścią przepisu art. 209 § 1 k.k. (przed zmianą stanu prawnego dokonaną ustawą nowelizacyjną z dnia 23 marca 2017 roku), uporczywość w uchylaniu się od płacenia alimentów.

Wbrew twierdzeniom apelacji, w wyniku zaniechania ze strony oskarżonego, doszło również do powstania skutku, w postaci narażenia osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Warunki materialne, w jakich znalazł się małoletni pokrzywdzony i jego matka były bardzo ciężkie, zwłaszcza, że pokrzywdzony jest alergikiem i wymagał specjalnej diety, czy też środków pielęgnacji skóry. Dodatkowo S. G. nie pracowała zarobkowo i nie miała stałego źródła dochodów z tego tytułu. S. G. zmuszona była do korzystania z zasiłków pomocy społecznej, a także świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Przez popadnięcie w niedostatek małoletniego uchroniło wyłącznie pomoc finansowa i wysiłek najbliższych matki pokrzywdzonego, którzy im pomagali w zaspokojeniu potrzeb życiowych. Przypomnieć należy, że w świetle utrwalonego orzecznictwa fakt zaspokajania potrzeb życiowych uprawnionego kosztem znacznego wysiłku innej osoby (osób), czy też świadczeń z funduszu alimentacyjnego, nie wyłącza ustawowego znamienia narażenia na niemożność zaspokojenia tych potrzeb (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.03.1987 roku – V KRN 54/87; wyrok Sadu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16.03.2016 roku – II AKa 7/16).

Reasumując powyższe rozważania, stwierdzić należy, iż Sąd odwoławczy – wbrew argumentom skarżącego – nie dopatrył się w przedmiotowej sprawie obrazy przepisów postępowania, w tym odnosnie oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, jak również błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, a tym samym brak było podstaw do uwzględnienia wniesionej apelacji .

Sąd odwoławczy nie uwzględnił także **apelacji prokuratora**, w której podnoszono zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary samoistnej grzywny.

Zgodnie bowiem z art. 53 § 1 k.k. wymierzając karę sąd musi mieć na uwadze, aby nie przekraczała ona stopnia winy, społecznej szkodliwości oraz to aby orzeczona kara spełniła cele zapobiegawcze i wychowawcze oraz potrzeby kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Sąd powinien mieć również na uwadze właściwości i warunki osobiste sprawcy oraz jego zachowanie oskarżonego przed i po popełnieniu przestępstwa.

Przestępstwo niealimentacji jest zagrożone alternatywnie: grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2, przy czym ustawodawca preferuje kary łagodniejszego rodzaju, chyba że kara ta może nie spełnić celów kary. Zgodnie bowiem z treścią art. 58 § 1 k.k. jeżeli ustawa przewiduje możliwość wyboru rodzaju kary, a przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 5 lat, sąd orzeka karę pozbawienia wolności tylko wtedy, gdy inna kara lub środek karny nie może spełnić celów kary. Zawarta w art. 58 § 1 k.k. dyrektywa pierwszeństwa rodzajowych kar wolnościowych, stanowi realizację konstytucyjnej zasady proporcjonalności reakcji prawnej (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP), zgodnie z którą: „ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”. Nie budzi wątpliwości, że pozbawienie wolności jest jedną z najdalej idących ingerencji w prawa i wolności człowieka. Ustawodawca zatem założył, że w przypadku występku zagrożonych karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności sądy będą mogły korzystać z takiej możliwości, tylko wtedy, kiedy inne kary okażą się niecelowe. Słusznie wskazuje się w orzecznictwie i doktrynie, że „sąd zobowiązany jest wybrać taki rodzaj i rozmiar sankcji, który realizuje konstytucyjnie usprawiedliwione cele prawa karnego, w najmniejszym stopniu ogranicza prawa i wolności skazanego” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23.11.2000 roku - II AKa 147/00, KZS 2000, Nr 1, poz. 24; W. Wróbel, [w:] A. Zoll (red.), Komentarz do Kodeksu karnego. Część ogólna, Kraków 2007).

W rozpoznawanej sprawie mając na uwadze okoliczności czynu oraz osobę sprawcy, przy sankcji określonej alternatywnie, nie było potrzeby, z punktu widzenia osiągnięcia celów kary, sięgać po karę najsurowszego rodzaju, czyli karę pozbawienia wolności.

Trzeba też mieć na względzie również, iż oskarżony obecnie reguluje na bieżąco świadczenia alimentacyjne, a nawet spłaca zadłużenie z tego tytułu.

Oskarżony był już wprawdzie karany za przestępstwo niealimentacji, jednakże, jak trafnie zauważył Sąd meriti, było to w pewnej mierze wynikiem strategii procesowej organów ścigania, w rezultacie której ten sam etap życia oskarżonego, analogiczne tło motywacyjne i zbliżone skutki dokonanego wówczas wyboru, poddano ocenie prawno-karnej w trzech odrębnych postępowaniach.

Tak więc – również w przekonaniu Sądu Okręgowego – w realiach przedmiotowej sprawy, wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów wychowawczych i zapobiegawczych jest wymierzenie samoistnej grzywny, która uwzględnia stopień zawinienia, sylwetkę sprawcy i jest adekwatna do wagi czynu. Taka kara będzie stanowiła dla oskarżonego wymierną i realną dolegliwość wpływającą na uzmysłowienie mu nieopłacalności tego typu zachowań i nieuchronności reakcji karnej, a także wystarczająco wpłynie na postawę oskarżonego w kierunku przestrzegania przez niego społecznie akceptowalnych norm zachowania.

Ponieważ, co wykazano wyżej, żaden z zarzutów odwoławczych, zawartych w złożonych apelacjach nie zasługiwał na uwzględnienie, zaskarżony wyrok – jako słuszny i odpowiadający prawu – należało w całości utrzymać w mocy.

O kosztach postępowania odwoławczego – mając na uwadze merytoryczną treść rozstrzygnięcia – orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. i art. 633 k.p.k. Natomiast wysokość opłaty za drugą instancję została ustalona na podstawie art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz.U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późniejszymi zmianami).